

Sygn. akt III Ca 237/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk (spr.)

Sędzia SO Anna Hajda

SR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska

Protokolant Małgorzata Gorczyńska - Zawada

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko G. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 4 listopada 2016 r., sygn. akt I C 1312/16

1) **oddala apelację,**

2) **zasądza od powoda na rzecz pozwanej 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.)Maryla Majewska – Lewandowska	– SSO Magdalena Balion - Hajduk	SSO Anna Hajda
--	---------------------------------	----------------

Sygn. akt III Ca 237/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 listopada 2016r. Sąd Rejonowy w Zabrze oddalił powództwo (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w przeciwko G. J. o zapłatę kwoty 65.755,91 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej 7217zł kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że 19 grudnia 2007 roku pozwana zawarła z (...) Spółką Akcyjną Oddział w Polsce w W. umowę o kredyt na miarę na kwotę 40.000 złotych. Pozwana zobowiązała się do spłaty kredytu w 84 ratach, ostatnia rata spłacona miała zostać w dniu 15 grudnia 2014 roku. Zgodnie z postanowieniami § 11 umowy uchybienie postanowieniom regulaminu dotyczącym zasad i terminu spłaty kredytu oznaczało, że bank może podjąć działania zmierzające do wyegzekwowania należności w tym wypowiedzenia umowy. Pozwana nie wywiązywała się umowy, dlatego bank w dniu 1 grudnia 2009 roku wystawił przeciwko niej bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). Następnie postanowieniem z dnia 11 marca 2010 roku Sąd Rejonowy w Zabrzu w sprawie o sygn. akt VIII Co 180/10 nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przeciwko pozwanej. Wierzyciel wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanej. Z uwagi na wstąpienie (...) Spółki Akcyjnej w W. we wszystkie prawa i obowiązki pierwotnego wierzyciela, zgodnie z art. 42e ust.2 ustawy Prawo bankowe, a następnie połączenie się (...) Spółki Akcyjnej w W. z R. Bank (...) Akcyjną w W., jako spółką przejmującą Sąd Rejonowy Zabrzu, w sprawie o sygn. akt VIII Co 572/13 na mocy postanowienia z dnia 17 kwietnia 2013 roku nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez pierwotnego wierzyciela przeciwko pozwanej. W dniu 8 października 2014 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna, jako komplementariusz wniósł aportem do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej wkład niepieniężny - wymagalne wierzytelności z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek. W tym samym dniu pomiędzy (...) Bank (...) Spółką Akcyjną, a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością została zawarta umowa przeniesienia ogółu praw i obowiązków komandytariusza w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce Komandytowej, w wyniku czego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością stał się jedynym komandytariuszem w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. W dniu 7 października 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i powód zawarł umowę przedwstępną sprzedaży wierzytelności, na podstawie której strony zobowiązały się zawrzeć umowę przyrzeczoną przelewu wierzytelności z tytułu umów bankowych przysługujących poprzednio (...) Spółce Akcyjnej. Następnie w dniu 24 października 2014 roku wspólnicy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej podjęli uchwałę o wyrażeniu zgody na zmniejszenie udziału kapitałowego komandytariusza (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w wyniku czego (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przysługiwało względem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością roszczenie o zwrot wniesionych wkładów. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie umowy z dnia 24 października 2014 roku świadczenia w miejsce wykonania przeniosła na powoda wierzytelności o zwrot części wniesionych do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej wkładów. W wyniku tych czynności powód nabył wierzytelność wynikającą z umowy bankowej zawartej przez pierwotnego wierzyciela z pozwaną. W dniu 25 czerwca 2015 roku powód wystąpił z pozwem w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagając się zapłaty od pozwanej kwoty 63.887,57 złotych z tytułu umowy bankowej z dnia 19 grudnia 2007 roku nr (...). Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do rozpoznania sprawy w elektronicznym postępowaniu upominawczym i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrzu. Następnie postanowieniem z dnia 27 października 2015 roku w sprawie I C 1068/15 Sąd Rejonowy w Zabrzu umorzył postępowanie z uwagi na nieusunięcie przez powoda braków formalnych pozwu (art. 505³⁷ § 1 k.p.c.). Postępowanie egzekucyjne wszczęte przez pierwotnego wierzyciela na podstawie bankowego tytułu wykonawczego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności zostało umorzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zabrzu w dniu 27 października 2015 roku zgodnie z adnotacją uczynioną na tytule wykonawczym z dnia 17 kwietnia 2015 roku na wniosek wierzyciela.

Sąd Rejonowy uznał w tak ustalonym, stanie faktycznym, że roszczenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi wszystkim podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazał, że zgodnie z art. 117 § 1 k.c. przedawnieniu poza wyjątkami zastrzeżonymi w ustawie, podlegają wszystkie roszczenia cywilnoprawne o charakterze majątkowym, dotyczy to tak uprawnień o charakterze głównym, jak i ubocznym (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 17 marca 2011 r., V ACa 566/10, Lex nr 1001394). Przedmiotem żądania pozwu jest roszczenie cywilnoprawne o charakterze majątkowym wywodzone z umowy kredytu zawartej pomiędzy pierwotnym wierzycielem a pozwaną. W związku z łączącą strony umową, pozwana zobowiązana była do spłaty udzielonego jej kredytu i z obowiązku tego się nie wywiązała. Formulowane na tej podstawie roszczenie obligacyjne, które niewątpliwie ma charakter majątkowy podlega oczywiście regułom przedawnienia.

Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od wykonania określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Roszczenia mogą stać się wymagalne w dniu wskazanym w treści czynności prawnej lub w ustawie, w dniu wynikającym z samej natury zobowiązania, niezwłocznie po ich powstaniu, w dniu, w którym spełnił się warunek zawieszający. W niniejszej sprawie pierwotny wierzyciel podjął kroki w celu wymuszenia świadczenia, do którego zobowiązała się pozwana, bowiem postawił wierzytelność w stan wymagalności, co nie było w toku postępowania kwestionowane. Była także prowadzona przeciwko pozwanej egzekucja na wniosek wierzyciela, a umorzona została na wniosek wierzyciela. Wierzytelność wynikająca z zawartej pomiędzy pozwaną a pierwotnym wierzycielem umowy kredytu, była wymagalna w całości najdalej przed dniem 1 grudnia 2009 roku (data wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego). Zgodnie z treścią art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Sąd pierwszej instancji powołał się stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu wyroku tegoż Sądu z dnia 10 października 2003 roku wydanego w sprawie II CK 113/02, zgodnie z którym „termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą wynosi trzy lata”. Pierwotny wierzyciel spowodował, że bieg przedawnienia jego roszczenia uległ przerwaniu, ale działania te nie odniosły skutku wobec powoda, który nabył sporną wierzytelność na podstawie umowy świadczenia w miejsce wykonania. Sąd Rejonowy powołał się na uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2014 roku, sygn. akt II CSK 196/14 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 roku wydanej w sprawie III CZP 29/16. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zarówno złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie takiego tytułu wydanego na podstawie uchylonych już przepisów art. 96 – 98 Prawa Bankowego, przerywa bieg przedawnienia roszczenia stosownie do treści art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c., jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń. Termin przedawnienia takiego roszczenia rozpoczyna na nowo swój bieg z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania klauzulowego bądź zakończenia postępowania egzekucyjnego (z wyjątkiem art. 823, 825 pkt 1 k.p.c. czy zwrotu wniosku, które niweczą materialnoprawne skutki przerwy przedawnienia). Natomiast w razie cesji wierzytelności zgodnie z regulacją art. 509 § 2 k.c. na nabywcę przechodzi ogół praw i obowiązków dotychczasowego wierzyciela, a więc co do zasady nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia. W przypadku gdy dochodzi do zbycia wierzytelności objętej bankowym tytułem wykonawczym, z uwagi na fakt, że uprawnienie do wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na rzecz banku mogła być nadana klauzula wykonalności, Cesjonariusz, czy jak w niniejszej sprawie nabywca wierzytelności, niebędący bankiem nie może kontynuować wszczętego przez bank postępowania egzekucyjnego, na podstawie tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności i w celu egzekwowania nabytej wierzytelności musi ustalić istnienie roszczenia na drodze procesu sądowego, uzyskując nowy tytuł wykonawczy. Sąd Najwyższy stwierdził, że wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wywołuje skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia wówczas, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym i na którego rzecz nadana została klauzula wykonalności. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są bowiem wyłącznie z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu i w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane, za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego, jako czynności wierzyciela – banku, prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy niebędącego bankiem. Gdy komornik umarza postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela, wobec zbycia przez niego egzekwowanej wierzytelności, nie ma podstaw do twierdzenia, że przerwa biegu przedawnienia trwa do zakończenia tego postępowania z korzyścią dla nabywcy wierzytelności, a więc podmiotu pozostającego poza tym postępowaniem. W takiej sytuacji należy przyjąć upadek przerwy biegu przedawnienia spowodowanej wnioskiem o wszczęcie egzekucji, czy nadaniem klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny.

Zatem w niniejszej sprawie powód nie może powoływać się na przerwanie biegu przedawnienia, które odniosło skutek jedynie wobec pierwotnego wierzyciela będącego bankiem, a więc roszczenie powoda uległo przedawnieniu.

Sąd Rejonowy ocenił również, że podniesienie zarzutu przedawnienia stanowi realizację prawa podmiotowego strony, wobec czego uznanie tego zarzutu za sprzeczny z zasadami współzycia społecznego może nastąpić tylko wyjątkowo i nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego ani też naruszenia zasad współzycia społecznego.

Powód w apelacji zarzucił naruszenie art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. w zw. z art. 124 k.c. przez błędną wykładnię i uznanie, że czynności inicjowane przez pierwotnego wierzyciela nie spowodowały przerwy biegu przedawnienia i naruszenie art. 509 § 2 k.c. w z. z art. 123 § 1 k.c. w zw. z art. 124 k.c. przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że przerwanie biegu przedawnienia następuje tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela. Powód wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ewentualnie o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, uzasadniając że wyrażony przez Sąd Rejonowy pogląd jest błędny, zaś Stanowisko Sądu Najwyższego nie jest dla Sądu wiążące w niniejszej sprawie.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela i uznaje za swoje obszerne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania. Podziela także w całości stanowisko Sądu Rejonowego, prowadzące do uwzględnienia podniesionego zarzutu przedawnienia. Powszechnie w orzecznictwie przyjmuje się, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i wniosek o wszczęcie na tej podstawie postępowania egzekucyjnego, jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń, przerywa bieg przedawnienia (stanowisko takie wyraził Sąd Najwyższy m.in. w uchwale z dnia 16 stycznia 2004 r., sygn. akt III CZP 101/03).

Niemniej jednak w niniejszej sprawie skutek ten nie nastąpił w stosunku do nabywcy wierzytelności. Uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego było szczególnym przywilejem przyznanym wyłącznie bankom i tylko takie podmioty mogły korzystać z ułatwionej drogi dochodzenia roszczeń (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., sygn. akt III CZP 9/04), także materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela - banku dotyczyć może wyłącznie tego wierzyciela, zaś nie zostanie nimi objęty nabywca niebędący bankiem. Trafne jest stanowisko Sądu Rejonowego, które jest już utrwalone w orzecznictwie sądów powszechnych, a wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt III CZP 29/16), na którą Sąd pierwszej instancji również się powołał, iż nabywca wierzytelności, który nie jest bankiem, nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Wierzytelność jak ustalił Sąd Rejonowy stała się wymagalna najpóźniej z dniem 1 grudnia 2009r.

Trzyletni termin przedawnienia upłynął zatem z dniem 1 grudnia 2012r., zaś pozew w niniejszej sprawie został wniesiony dnia 3 czerwca 2016r.

Skoro powód złożył pozew po upływie terminu przedawnienia, to wobec zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia, powództwo podlegało oddaleniu w oparciu o art. 117 § 2 k.c.

.

Z tych względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację w oparciu o art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł mając na uwadze art. 98 k.p.c. w zw. z art.108

§ 1 k.p.c. i zasądził od powoda na rzecz pozwanej go kwotę 2700zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.)Maryla Majewska – Lewandowska	SSO Magdalena Balion - Hajduk	SSO Anna Hajda
--	-------------------------------	----------------